

Institut für
angewandte
Geschichte

Naprzód i nie zapomnieć? Region, historia a społeczeństwo obywatelskie

Głównym celem spotkania jest stworzenie platformy dla działaczy organizacji pozarządowych oraz osób zaangażowanych obywatelsko po obu stronach Odry, którzy zajmują się historią, pamięcią i dziedzictwem kulturowym. Spotkanie ma umożliwić wymianę doświadczeń, wspólne debaty oraz znalezienie przyszłych partnerów do projektów i kooperacji. Przewidziane są także dyskusje nad nowymi podejściami do przekazywania historii regionalnej przez pryzmat teraźniejszości.

Vorwärts und nicht vergessen? Region, Geschichte und Zivilgesellschaft

Ziel der Veranstaltung ist die Vernetzung zivilgesellschaftlicher Akteure auf beiden Seiten der Oder, die sich in Brandenburg und der Woiwodschaft Lebus mit Themen der Geschichte, Erinnerung und Aneignung kulturellen Erbes auseinandersetzen. Das Vernetzungstreffen will Gelegenheit zum Austausch, der gemeinsamen inhaltlichen Auseinandersetzung und der zukunftsgerichteten Anbahnung produktiver Kooperationen geben. Dabei soll es auch um neue Zugänge mit Gegenwartsbezug für die Vermittlung von Regionalgeschichte gehen.

www.institut.net

Naprzód i nie zapomnieć?

Nowe podejścia do historii na Ziemi
Lubuskiej i w Brandenburgii

Vorwärts und nicht vergessen?

Neue Zugänge zur Geschichte in
Brandenburg und im Lebuser Land

18.–20.2.2009, Słubice & Frankfurt (Oder)

Organizator/Veranstalter

Institut für angewandte Geschichte – Wissenschaft und
Gesellschaft im Dialog e.V.
Große Scharrnstraße 59, D-15230 Frankfurt (Oder)
Tel. +49 (0) 335-55 34 52 06
www.institut.net

Sponsorzy/Förderer

- Brandenburgische Landeszentrale für politische Bildung
- Collegium Polonicum, Słubice
- Förderverein der Europa-Universität Viadrina

Partnerzy/Partner

- Europa-Universität Viadrina, Frankfurt (Oder)
- Deutsch-Polnische Gesellschaft Brandenburg e.V.
- Fundacja na rzecz Collegium Polonicum, Słubice
- Kleist Forum Frankfurt (Oder)
- TRANSODRA online: www.transodra-online.net
- Edukacja Pro Europa Viadrina e.V., Dąbroszyn
- Centrum Badań Euroregionalnych PAN, Gorzów
- Deutsch-Polnischer Journalistenclub e.V.

Zgłoszenie

Spotkanie jest kierowane do multiplikatorów kształcenia ustawicznego w zakresie polityki, historii, pedagogiki muzealnej, nauki jak również do zainteresowanych mieszkańców Województwa Lubuskiego i Brandenburgii.

Koszty

- 80,- PLN za udział w całym programie w tym zakwaterowanie z pełnym wyżywieniem
- 40,- PLN za udział w warsztatach 19.2. z obiadem, kolacją i koncertem
- 20,- PLN za udział wyłącznie w warsztatach 19.2.
- Kosztów podróży niestety nie możemy zwrócić.

Zgłoszenia proszę kierować do: Stephan Felsberg,
E-Mail: s.felsberg@institut.net, Tel.: +49 (0) 177-4 23 91 65

Anmeldung

Das Vernetzungstreffen richtet sich an Multiplikatoren der Politischen und historischen Erwachsenenbildung, der Museumspädagogik und akademischen Forschung, sowie an interessierte BürgerInnen aus Brandenburg und der Woiwodschaft Lebus.

Teilnehmerbeitrag

- 40,- € für das gesamte Programm mit Unterkunft und Vollverpflegung
- 20,- € für die Teilnahme an den Werkstätten am 19.2. mit Verpflegung und Konzert
- 10,- € für die Teilnahme an den Werkstätten am 19.2.
- Ihre Reisekosten können wir Ihnen leider nicht erstatten.

Anmeldungen bitte an: Stephan Felsberg,
E-Mail: s.felsberg@institut.net, Tel.: +49 (0) 177-4 23 91 65

Wstęp/Auftakt

Środa/Mittwoch, 18. 2. 2009

Uniwersytet Europejski/Europa-Universität Viadrina,
Frankfurt (Oder)

- Od/ab 13:00 **Rejestracja/Anmeldung** w foyer budynku GD Viadriny/im Foyer des GD-Gebäudes der Viadrina, Europaplatz 1, Frankfurt (Oder)
- 14:00 **Spacer po obu miastach/Stadtpaziergang**
„Podwójne miasto nad Odrą jako polsko-niemiecka przestrzeń pamięci“, „Die Doppelstadt an der Oder als deutsch-polnischer Erinnerungsraum“
Dr. des. Felix Ackermann
- 16:00 **Przywitanie:** przedstawienie uczestników i celów spotkania (w sali AM 03)
Begrüßung: Vorstellung der TeilnehmerInnen und Ziele des Treffens (im Saal AM 03)
- 18:00 **Nad rzeką przyjaźni?** Nowe podejścia do komunistycznej przeszłości w regionalnych debatach. (panel)
Am Strom der Freundschaft? Neue Zugänge in der regionalen Auseinandersetzung mit der kommunistischen Vergangenheit. (Podiumsdiskussion)
- *Prof. Dr. Robert Traba*, CBH PAN/Polnische Akademie der Wissenschaften, Berlin
  - *Prof. Dr. Gangolf Hübinger*, Europa-Universität Viadrina, Frankfurt (Oder)
  - *Dr. Andrea Genest*, Zentrum für Zeithistorische Forschung, Potsdam
  - **Prowadzenie dyskusji/Moderation:** *Dr. Martina Weyrauch*, Brandenburgische Landeszentrale für politische Bildung
- 19:30 **Kolacja/Abendessen**

Warsztaty/Werkstätten

Czwartek/Donnerstag, 19. 2. 2009

Collegium Polonicum, Słubice

- 9:30 **Prezentowanie warsztatów 1–3/Ankündigung der Werkstätten 1–3**
Trzy równoczesne warsztaty (krótkie referaty, wymiana doświadczeń uczestników, dyskusja)/Drei parallele Werkstätten (Impulsreferate mit Erfahrungsaustausch und anschließender Diskussion)

10:00–12:00 **Podejścia metodologiczne w przekazywaniu historii regionalnej/Methodische Ansätze in der Vermittlung von Regionalgeschichte**

1. Warsztaty historyczne/Geschichtswerkstätten
Po śladach historii na pograniczu/Spurensuche in der Grenzregion

- *Andrzej Kirmiel*, Lubuska Fundacja Judaica, Zielona Góra
- *Ruth Henning*, *Ewa Czerwiakowski*, Towarzystwo Polsko-Niemieckie Brandenburgii/DPG Brandenburg e.V.
- N.N., Biblioteka Wojewódzka Gorzów/Wojewodtschaftsbibliothek Gorzów
- *Bernd Vogenbeck*, Institut für angewandte Geschichte e.V.
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Robert Piotrowski*

2. Renesans muzeum/Die Renaissance des Museums, Nowoczesne koncepty dla muzeów regionalnych/Moderne Konzeptionen für Regionalmuseen

- *Dr. Martin Schieck*, Museum Viadrina, Frankfurt (Oder)
- *Zbigniew Czarnuch*, Park drogowokazów, Witnica/Park der Wegweiser
- *Dr. Radosław Skrycki*, inicjatywa stworzenia muzeum w Chojnie/Museumsinitiative Chojna
- *Dr. Susanne Köstering*, Stowarzyszenie Muzeów Brandenburgskich/Museumsverband des Landes Brandenburg e.V., *Dr. Beata Halicka*, Projekt Odermuseum, Frankfurt (Oder)
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Léontine Meijer-van Mensch*, Reinwardt Academie, Amsterdam

3. „Histurystyka“ / „Histourismus“, Turystyka odkrywa historię/Die touristische Erschließung historischer Themen

- *Matthias Diefenbach*, HeimatReise, Frankfurt (Oder)
- *Czesław Woźniak*, PTTK Międzyrzecz/Polnischer Touristikverband
- *Magda Pietrzak*, Drogi Św. Jakuba/Jakobswege, Europa-Universität Viadrina
- *Thomas Dempwolf*, FH für Technik und Wirtschaft, Berlin
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Mateusz Hartwich*

12:00–14:00 **Przerwa obiadowa/Mittagspause**

14:00 **Prezentowanie warsztatów 4–7/Ankündigung der Werkstätten 4–7**
Cztery równoczesne warsztaty/Vier parallele Werkstätten

14:30–16:00 **Tematy w przekazywaniu historii regionalnej/The-men in der Vermittlung von Regionalgeschichte**

4. Ucieczka, migracja i polityka integracyjna/Flucht, Migration und Integrationspolitik
Wczoraj i dzisiaj/gestern und heute

- *Sabine Kroner*, Rejs e.V., Berlin
  - *Harald Glöde*, „Komitet ds. uchodźców“/Flüchtlingsrat Brandenburg
  - N.N., Polska Akcja Humanitarna
  - **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Katharina Blumberg-Stankiewicz*, Europa-Universität Viadrina
- Z wystawą o uchodźcach we Frankfurcie n. Odrą/Mit einer Ausstellung über Flüchtlinge in Frankfurt (Oder), Utopia e.V.

5. Radzieckie pozostałości/Sowjetische Hinterlassenschaften, Wspólne tabu?/Ein gemeinsames Tabu?

- *Prof. Dr. Jan Piskorski*, Uniwersytet Szczeciński
- *Piotr Woloszyn*, Europa-Universität Viadrina
- *Tadzio J.T. Schilling*, Humboldt-Universität Berlin
- *Gerd-Ulrich Herrmann*, miejsce pamięci/Gedenkstätte Seelower Höhen
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Dietrich Schröder*, Märkische Oderzeitung, Frankfurt (Oder)

6. Wspólnie przeciwko rasizmowi/Gemeinsam gegen Rassismus, Transgraniczna współpraca/Grenzüberschreitende Zusammenarbeit

- *Wolfgang Pfeiffer*, Europa-Zentrum-Brandenburg-Berlin, Pinnow
- N.N., Nigdy Więcej, Warszawa
- *Frank Hühner*, Lokalener Aktionsplan, Frankfurt (Oder)
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Ruth Henning*, Deutsch-Polnische Gesellschaft Brandenburg

7. Maluch albo SB?/Trabi oder Stasi? Pamięć PRL i NRD/Die Erinnerung an die DDR und die VR Polen

- *Rüdiger Sielaff*, „Instytut Gaucka“/BStU, Frankfurt (Oder)
- *Bartosz Kuświk*, IPN/„Institut des nationalen Gedenkens“, Poznań
- *Dr. Andreas Ludwig*, „Muzeum obiektów NRD“/Dokumentationszentrum Alltagskultur der DDR, Eisenhüttenstadt
- **Prowadzenie warsztatu/Moderation:** *Dr. des. Felix Ackermann*, Geschichtswerkstatt Europa, Frankfurt (Oder)

16:00 **Przerwa kawowa/Kaffeepause**

16:30–18:00 **Siedem wizji/7 Visionen**, Prezentacja wyników warsztatów/Präsentation der Werkstattergebnisse

18:30 **Kolacja/Abendessen**

20:00 **„Pod gołym niebem / „Unter freiem Himmel“**
w/im Kleist Forum Frankfurt (Oder)
Cygański koncert literacki/Lesung und Roma-Konzert

Koncepcje/Konzepte

Piątek/Freitag, 20. 2. 2009

Collegium Polonicum, Słubice

9:00 **Prezentowanie grup koncepcyjnych/Vorstellung der Konzeptgruppen**

9:30–11:00 **Koncepcje platformy współpracy regionalnej/Konzepte für eine regionale Vernetzung**
równoczesne grupy/parallele Arbeitsgruppen

PROVINCIA – Forum Tożsamości Regionalnej/Forum Für Regionale Identität

• *Magdalena Abraham-Diefenbach*, *Tomasz Pilarski*

Naprzód – dalsze spotkania regionalistów/Vorwärts – weitere Vernetzungstreffen
• *Jacqueline Nießer*, Institut für angewandte Geschichte

TRANSODRA online – Internet

• *Stefan Leisner*, *Valentina Drózd*, TRANSODRA online

Propozycje z warsztatów/Vorschläge aus den Werkstätten

11:30–13:00 **Prezentacja koncepcji i wnioski/Präsentation der Konzepte und Festhalten des weiteren Vorgehens**

13:00 **Przerwa obiadowa i odjazd uczestników/Mittagspause und Abreise der Teilnehmer**